

Programmaboek keuzevakken 25-26 (Ontwikkelingsgericht werken)

Buitengewoon onderwijs
Zorgverbreding en remediërend leren

Lerarenopleiding
Academiejaar: 2025-2026

Inhoud

INLEIDING	2
OVERZICHTSTABEL	3
KEUZEVAKKEN.....	5
Anderstalige nieuwkomers in je klas.....	5
Autisme bij cognitief begaafde kinderen en jongeren.....	6
Autisme en verstandelijke beperking.....	7
Basale stimulatie; snoezelen.....	8
Beleid rond problematisch gedrag.....	9
Developmental coordination disorder (DCD)	10
Een muzische insteek als antwoord op zorgvragen	11
Functioneel rekenen.....	12
(Hardnekkige) lees- en/of spelproblemen	13
Hechten en vechten	15
Hoe omgaan met breed verlies en verdriet.....	16
Hulpmiddelen die communicatie ondersteunen	17
Kansen in onderwijs bij verstandelijke beperking	18
Nieuwe gezinsvormen en (v)echtscheiding	19
Preventief aan de slag rond schoolmoeheid.....	20
Rekenproblemen en rekenstoornissen	21
Sherborne bewegingspedagogiek.....	22
SMOG (groep A)	23
SMOG (groep B)	24
Sprak- en taalontwikkelingsstoornissen	25
Suïcidepreventie bij jongeren	26
Traumasensitief lesgeven	27
Vorbereidende rekenvaardigheden en aanvankelijk rekenen.....	28
Zorg, via beweging.....	29

INLEIDING

Binnen het opleidingsonderdeel "Ontwikkelingsgericht werken" in de opleidingen Buitengewoon onderwijs en Zorgverbreding en remediërend leren, nemen studenten minstens 6 keuzevakken op. Dit programmaboek bevat inhoud, data en locaties van alle keuzevakken waaruit gekozen kan worden.

De data en uren zijn onder voorbehoud. Dit programmaboek dient enkel om je keuzevakken initieel vast te leggen.

Je geeft deze door via [e-studentservice](#). Kijk na de eerste les van Ontwikkelingsgericht werken op [canvas](#) bij de [aankondigingen](#) voor meer praktische info hoe je dit doet.

Daarna kan je je [persoonlijk rooster](#), inclusief keuzevakken, raadplegen. Let wel; datawijzigingen blijven mogelijk. Check je rooster dus regelmatig.

Op de volgende pagina vind je nog een handige overzichtstabel die je kan helpen bij je keuze.

OVERZICHTSTABEL

keuzevak	opleidingsniveau	doelgroep	Les in periode	thematische ordening
Anderstalige Nieuwkomers in je klas	lager - secundair	regulier en buitengewoon	P1	taal en communicatie
Autisme bij cognitief begaafde kinderen en jongeren	kleuter - lager - secundair	regulier en buitengewoon	P4	cognitieve ontwikkeling
Autisme en verstandelijke beperking	kleuter - lager - secundair	regulier en buitengewoon	P4	cognitieve ontwikkeling
Basale stimulatie; snoezelen	kleuter - lager - buso	regulier en buitengewoon	P3	emotionele ontwikkeling/gedrag
Beleid rond problematisch gedrag	kleuter - lager - secundair	regulier en buitengewoon	P4	emotionele ontwikkeling/gedrag
Developmental Coordination Disorder (DCD)	kleuter - lager - secundair	regulier en buitengewoon	P2	motoriek/beweging
Een muzische insteek als antwoord op zorgvragen	kleuter - lager - secundair	regulier en buitengewoon	P3	muzische insteek
Functioneel rekenen	lager - secundair	regulier(lager) en buitengewoon lager en secundair onderwijs	P2	rekenen
(Hardnekkige) lees- en/of spelproblemen	lager	regulier en buitengewoon	P1	taal en communicatie
Hechten en vechten	kleuter - lager - secundair	regulier en buitengewoon	P3	emotionele ontwikkeling/gedrag
Hoe omgaan met breed verlies en verdriet	kleuter - lager - secundair	regulier en buitengewoon	P3	emotionele ontwikkeling/gedrag
Hulpmiddelen die communicatie ondersteunen	kleuter - lager - secundair	regulier en buitengewoon	P2	taal en communicatie
Kansen in onderwijs bij verstandelijke beperking	kleuter - lager - secundair	regulier en buitengewoon	P2	cognitieve ontwikkeling

Nieuwe gezinsvormen en (v)echtscheiding	kleuter - lager - secundair	regulier en buitengewoon	P3	taal en communicatie
Preventief aan de slag rond schoolmoeheid	kleuter - lager - secundair	regulier en buitengewoon	P3	emotionele ontwikkeling/gedrag
Rekenproblemen en rekenstoornissen	lager - secundair	regulier en buitengewoon	P2	rekenen
Sherborne bewegingspedagogiek	kleuter - lager - buso	regulier (kleuter-lager) en buitengewoon (volledig)	P3	motoriek/beweging
SMOG	kleuter - lager - secundair	regulier en buitengewoon	P2	taal en communicatie
Spraak- en taalontwikkelingsstoornissen	kleuter - lager - secundair	regulier en buitengewoon	P1	taal en communicatie
Suïcidepreventie bij jongeren	lager - secundair	regulier en buitengewoon	P3	emotionele ontwikkeling/gedrag
Traumasensitief lesgeven	kleuter - lager - secundair	regulier en buitengewoon	P3	emotionele ontwikkeling/gedrag
Voorbereidende rekenvaardigheden en aanvankelijk rekenen	kleuter en lager	regulier en buitengewoon (niet buso)	P1	rekenen
Zorg, via beweging	kleuter - lager	regulier en buitengewoon	P3	motoriek/beweging

KEUZEVAKKEN

Anderstalige nieuwkomers in je klas

(25-26/5K01-06)

Doelgroep	BNB BO lager, secundair / ZO lager, secundair		
Sessies	2		
Lesuren	5		
Locatie	Karel de Grote Hogeschool, Brusselstraat 45, 2018 Antwerpen Alberreke - Stedelijk basisonderwijs, Albertstraat 32, 2018 Antwerpen		
Begeleider	Goetkint Jill		
	Jill Goetkint staat al meer dan 20 jaar in de onthaalwerking op Stedelijke basisschool Alberreke. Deze droomjob geeft ze samen met haar team elke jaar weer opnieuw invulling afgestemd op de noden van de leerlingen en de middelen van de school. Daarnaast combineert ze het lesgeven sinds 2015 met het onderwijskundig ondersteunen van schoolteams AGSO in onthaalonderwijs. Dit omvat beleid, organisatie, didactisch handelen en het ontwikkelen van materialen.		
Datum/Data	di 04/11/2025	18.30 - 21.00 u.	
	di 18/11/2025	18.30 - 21.00 u.	
Tekst	In dit keuzevak krijg je de belangrijkste tools aangereikt om te werken met anderstalige nieuwkomers, een doelgroep die steeds groter wordt. Zowel in grootstedelijke gebieden als daarbuiten komen leerlingen met diverse achtergronden binnen, variërend in afkomst, taalvaardigheid en scholingsgraad. Wat zijn de behoeften van deze leerlingen? Welke middelen biedt het onderwijs en hoe gebruik je deze optimaal? Is elk materiaal geschikt voor elke nieuwkomer? Wat bied je aan in een onthaalklas en welke verantwoordelijkheden heeft de klasleerkracht? Deze en opkomende vragen beantwoorden we in twee sessies. In sessie 2 nodig ik jullie graag uit in mijn klas zodat jullie mijn werking en materiaal kunnen bekijken. Opmerking: De 2de sessie is extern en vindt plaats in school Alberreke.		

Autisme bij cognitief begaafde kinderen en jongeren

(25-26/5K01-19)

Doelgroep	BNB BO kleuter, lager, secundair / ZO kleuter, lager, secundair		
Sessies	2		
Lessuren	5		
Locatie	Karel de Grote Hogeschool, Brusselstraat 45, 2018 Antwerpen Het lesmateriaal van deze les zal onder de vorm van een opname, ingesproken presentatie/filmpje of ander cursusmateriaal ter beschikking worden gesteld enkele weken na het laatste lesmoment.		
Begeleider	De Witte Ruben Ruben De Witte heeft inclusieve onderwijstrajecten in het basisonderwijs geleid als leerondersteuner. Met een achtergrond als (zorg)leerkracht, -coördinator en leerondersteuner in het basisonderwijs biedt hij jarenlange ervaring en diepgaand inzicht.		
Datum/Data	ma 27/04/2026	18.30 - 21.00 u.	
	ma 04/05/2026	18.30 - 21.00 u.	
Tekst	Wat als autisme niet op autisme lijkt? Ondanks groeiend begrip voor autismspectrumstoornis, blijven er misvattingen bestaan. We pakken enkele veelvoorkomende misverstanden aan, zoals het hardnekkige idee dat mensen met autisme geen empathie zouden hebben. In onze eerste sessie krijg je tijdens een interactief hoorcollege diepgaand inzicht in de denkpatronen van individuen met een normale tot hoge begaafdheid binnen het autismspectrum. We behandelen kernuitdagingen met betrekking tot taal, socio-communicatieve interactie, emotionele gevoeligheid en sensorische prikkelverwerking. Tijdens de tweede sessie leer je een werkcollege doeltreffende interventies te ontwikkelen voor mensen met autisme die cognitief begaafd zijn. We benadrukken daarbij het cruciale belang van een grondig begrip van autistisch denken. Doe mee en ontdek hoe je een verschil kunt maken in het leven van kinderen en jongeren met autisme op school.		

Autisme en verstandelijke beperking

(25-26/5K01-20)

Doelgroep BNB BO kleuter, lager, secundair / ZO kleuter, lager, secundair
Sessies 2
Lessuren 5
Locatie Karel de Grote Hogeschool, Brusselstraat 45, 2018 Antwerpen

Begeleider De Witte Ruben
Coppens Petra

Ruben De Witte heeft inclusieve onderwijstrajecten in het basisonderwijs geleid als leerondersteuner. Met een achtergrond als (zorg)leerkracht, -coördinator en leerondersteuner in het basisonderwijs biedt hij jarenlange ervaring en diepgaand inzicht.

Datum/Data do 07/05/2026 18.30 - 21.00 u.
di 12/05/2026 18.30 - 21.00 u.

Tekst Het autismespectrum weerspiegelt een brede variatie aan denk- en gedragsstijlen. 70 à 80% van de kinderen en jongeren binnen het spectrum heeft bijkomende ondersteuningsbehoeften die voortkomen uit ten minste één bijkomende ontwikkelingsstoornis zoals moeilijkheden met communicatie of sensorische gevoeligheden door een verstandelijke beperking. Het is belangrijk om de balans te vinden tussen het erkennen van deze uitdagingen en het omarmen van diversiteit. Tijdens deze sessies verkennen we onder meer dit spanningsveld: hoe we tegemoetkomen aan individuele noden zonder de unieke perspectieven en talenten van elk kind of jongere uit het oog te verliezen.

In de eerste sessie concentreren we ons op uitdagingen voor communicatie, waarbij we verschillende taalbegripsniveaus onder de loep nemen. Daarnaast behandelen we de moeilijkheden die ontstaan bij het omgaan met anderen, met speciale aandacht voor de sociaal-emotionele ontwikkelingsbehoeften.

Tijdens de tweede sessie luisteren we naar een getuigenis van een ouder van kinderen met ASS, waaronder gecombineerd met een verstandelijke beperking. Hierbij gaan we in gesprek met de ouder over de uitdagingen met betrekking tot over- en ondergevoeligheid voor prikkels en de impact hiervan op het gezin.

Gedurende beide sessies zullen we praktische handvatten ontwikkelen die direct toepasbaar zijn in de praktijk

Basale stimulatie; snoezelen

(25-26/5K01-18)

Doelgroep BNB BO kleuter, lager, secundair / ZO kleuter, lager
Sessies 2
Lessuren 5
Locatie Karel de Grote Hogeschool, Brusselstraat 45, 2018 Antwerpen
Basisschool Berkenboom, Ankerstraat 39, 9100 Sint-Niklaas

Begeleider Bauwens Sofie

Sofie Bauwens raakte tijdens haar opleiding tot muziektherapeut geboeid door het gebruik van non-verbale communicatievormen (waarvan muziek er eentje is). Ze heeft ervaring in het werken met personen met een beperking (zowel kinderen als volwassenen).

Datum/Data ma 02/03/2026 18.30 - 21.00 u.
vr 13/03/2026 13.15 - 15.45 u.

Tekst Het accent van deze workshop ligt op 'basale stimulatie', een omgangsvorm die op elk moment van de dag kan toegepast worden.

In de eerste sessie, die eerder theoretisch zal zijn, wordt naast de theorie van Basale stimulatie ook stil gestaan bij soortgelijke activiteiten zoals sherborne en BIM. Je ervaart ook zelf de kracht van deze omgangsvormen door ermee aan de slag te gaan.

Tijdens de tweede workshop bezoeken we een school waar we zelf ondergedompeld zullen worden in de wondere wereld van het snoezelen.

Onze doelgroep zijn leerlingen van het basisonderwijs, maar dit is ook een zinvolle manier van communiceren voor kinderen die fysiek ouder zijn maar mentaal wel binnen deze leeftijdscategorie vallen.

Opmerking:

De 2de sessie is extern en vindt plaats op vrijdagmiddag in school Berkenboom.

Beleid rond problematisch gedrag

(25-26/5K01-16)

Doelgroep	BNB BO kleuter, lager, secundair / ZO kleuter, lager, secundair	
Sessies	2	
Lessuren	5	
Locatie	Karel de Grote Hogeschool, Brusselstraat 45, 2018 Antwerpen Het lesmateriaal van deze les zal onder de vorm van een opname, ingesproken presentatie/filmpje of ander cursusmateriaal ter beschikking worden gesteld enkele weken na het laatste lesmoment.	
Begeleider	Murawski Bert Bert Murawski is praktijk-lector aan KdG met expertise als directeur van scholen in het bubao en bao. Hij neemt de verbinding tussen de praktijk (hoe gebeurt het in de klas) en de theorie (wat zegt de wetenschap) samen op.	
Datum/Data	di 28/04/2026	18.30 - 21.00 u.
	do 30/04/2026	18.30 - 21.00 u.
Tekst	In de school neemt de confrontatie met problematisch gedrag toe. Vaak bijten leerkrachten en/of scholen hun tanden stuk op moeilijk gedrag. De roep om een sanctiebeleid klinkt luid. Hoe kan je best begrenzen in een school? Hoe zorg je om zeker niet de verbinding op te offeren aan een sanctiebeleid? Hoe ziet zachte structuur er uit, waar begint de hardere structuur en hoe blijf je uit de zwarte structuur? Op de schoolmarkt vind je een heel scala aan tools, theorie en therapie (Ladenmodel, Nieuwe autoriteit, Axenroos, STOP, ...), hoe een keuze maken	

Developmental coordination disorder (DCD)

(25-26/5K01-05)

Doelgroep	BNB BO kleuter, lager, secundair / ZO kleuter, lager, secundair
Sessies	2
Lessuren	5
Locatie	Karel de Grote Hogeschool, Brusselstraat 45, 2018 Antwerpen
Begeleider	Van Laer Katrien

Katrien Van Laer is ergotherapeut met een specialisatie in het methodisch behandelen van kinderen met leer- en ontwikkelingsstoornissen. Ze werkt al 12 jaar binnen onderwijs, eerst als GOn-begeleider, daarna als ondersteuner en momenteel als leerondersteuner. Ze begeleidt voornamelijk kinderen (kleuter-lager en secundair) met een motorische nood. DCD maakt daar een heel groot deel van uit. Ze spreekt vanuit haar kennis als ergo en haar ervaringen binnen onderwijs.

Datum/Data	do 20/11/2025	18.30 - 21.00 u.
	do 27/11/2025	18.30 - 21.00 u.

Tekst In een eerste sessie bekijken we wat DCD is, hoe je het kan herkennen bij kinderen, hoe men tot diagnosestelling komt, wat de gevolgen zijn in het dagelijkse leven, dit allemaal aan de hand van theorie en heel veel voorbeelden en tips vanuit de praktijk.

In de tweede sessie ga je ervaren hoe het is om DCD te hebben, we doen een hele praktische inleefsessie aangevuld met beeldmateriaal. Kortom, je krijg veel tips and tricks om aan de slag te kunnen gaan met kinderen met DCD.

Opmerking:
NIET voor KdG EBALO studenten die het opleidingsonderdeel "Zorg 3" volgden (overlappende inhoud)

Een muzische insteek als antwoord op zorgvragen

(25-26/5K01-22)

Doelgroep BNB BO kleuter, lager, secundair / ZO kleuter, lager, secundair
Sessies 2
Lessuren 5
Locatie Karel de Grote Hogeschool, Brusselstraat 45, 2018 Antwerpen

Begeleider De Wachter Evi

Evi De Wachter is docent in de richting orthopedagogie en heeft een achtergrond in de kunsteducatie. Ervaringsleren en uitwisseling staan centraal in haar lessen, waardoor studenten deze omschrijven als ontspannend en erg leerrijk.

Datum/Data ma 09/02/2026 18.30 - 21.00 u.
 ma 09/03/2026 18.30 - 21.00 u.

Tekst Dit opleidingsonderdeel behandelt hoe creatieve en muzische methodieken een niet-talige oplossing kunnen zijn als antwoord op zorgvragen.

In de eerste sessie word je ondergedompeld in een aantal muzisch/creatieve methodieken. We gaan samen op zoek naar hoe je deze in jouw praktijk kan inzetten.

In de tweede sessie ga je samen met medestudenten aan de slag met een eigen casus, om dan te eindigen met een muzisch/creatieve activiteit op maat van jouw doelgroep.

In dit opleidingsonderdeel staat ervaringsleren én uitwisseling met andere studenten centraal.

Functioneel rekenen

(25-26/5K01-02)

Doelgroep	BNB BO lager, secundair / ZO lager (IAC)
Sessies	2
Lessuren	5
Locatie	Karel de Grote Hogeschool, Brusselstraat 45, 2018 Antwerpen
Begeleider	Hechtermans Sabine

Sabine Hechtermans heeft jarenlange ervaring in het buitengewoon onderwijs (type basisaanbod) waar zij de laatste schooljaren actief aan de slag was als "rekencoach". Als rekencoach specialiseerde ze zich in rekenproblemen en rekenstoornissen en verzorgde ze zowel een klasaanbod als (individuele) remediëring voor leerlingen met ernstige rekenmoeilijkheden.

Sabine is op dit moment (sinds 2015) aan de slag als leerondersteuner waar ze haar specialisatie uitbreidde tot leerproblemen en leerstoornissen (rekenen, spelling, technisch lezen, begrijpend lezen). Sabine is ook als freelance medewerker aan de slag bij Eureka in Leuven.

Datum/Data	ma 15/12/2025	18.30 - 21.00 u.
	ma 05/01/2026	18.30 - 21.00 u.

Tekst	Kinderen die niet meer meekunnen met het gemeenschappelijk curriculum verdienen een individueel aangepast curriculum. We zitten dan in fase 3 van het zorgcontinuüm. Dit kan zowel in het gewoon onderwijs als in het buitengewoon onderwijs gerealiseerd worden. Sommige van die kinderen hebben nood aan een aanbod functioneel rekenen. We verkennen in deze sessies wat functioneel rekenen precies is en hoe je dit vormgeeft.
--------------	---

(Hardnekkige) lees- en/of spelproblemen

(25-26/5K01-23)

Doelgroep	BNB BO lager / ZO lager
Sessies	4
Lessuren	5
Locatie	Karel de Grote Hogeschool, Brusselstraat 45, 2018 Antwerpen
Begeleider	Suykens Eve

Eve Suykens is orthopedagoog en logopedist van opleiding. Ze heeft 16 jaar ervaring als begeleider taalvaardigheidsonderwijs Nederlands in het basisonderwijs in Brussel, ze was 3 jaar directeur.
Op dit moment geeft ze didactiek Nederlands in de educatieve bachelor Lager onderwijs.

Datum/Data	di 14/10/2025	18.30 - 21.00 u.
	di 21/10/2025	18.30 - 21.00 u.
	ma 10/11/2025	18.30 - 21.00 u.
	ma 24/11/2025	18.30 - 21.00 u.

- Tekst** **Sessie 1&2 = ONLINE VOORTRAJECT voor niet onderwijskundigen**
- Verplicht te volgen voor wie nog niet vertrouwd is met de basisdidactiek van lezen en spellen, namelijk: voor niet-onderwijskundigen (m.u.v. logopedisten).
 - NIET te volgen door onderwijskundigen en logopedisten.

Daarin komen aan bod:

Aanvankelijk lezen

- Welke basisbegrippen heb je nodig om een handleiding aanvankelijk lezen te begrijpen ?
- Welke didactische stappen bied je jonge kinderen aan bij het aanvankelijk lezen?
- Hoe worden die didactische stappen vertaald in methodes?
- Hoe kan ik als leerkracht kritisch omgaan met het aanbod?
- Waarom zijn woordenschatuitbreiding en begrijpend luisteren onmisbare factoren voor leren lezen en hoe ga je ermee aan de slag?
- Hoe verloopt de leerlijn naar voortgezet technisch lezen?
- Hoe versterken voortgezet technisch lezen en begrijpend lezen elkaar?

Spellingsdidactiek

- Welke basisbegrippen heb je nodig voor de didactiek spelling?
- Welke didactische stappen bied je leerlingen aan bij het correct leren schrijven?
- Hoe worden die didactische stappen vertaald in methodes?
- Hoe kan ik als leerkracht kritisch omgaan met het aanbod?

Deze kennis moet verworven zijn voor het vervolg:

Sessie 3&4 = (HARDNEKKIGE) LEES- EN/OF SPELPROBLEMEN

Het beheersen van de leesvaardigheid en het verwerven van de mogelijkheid om zich al schrijvend verstaanbaar uit te drukken zijn twee bijzonder belangrijke vaardigheden in onze huidige maatschappij. Een zwakke schriftelijke taalvaardigheid hypothekeert in belangrijke mate de (digitale) toegang tot informatie en de algemene kennisverwerving in veel facetten van het dagdagelijkse leven. Ouders en leerkrachten maken zich dan ook terecht zorgen wanneer een kind in deze domeinen achterop raakt. Lees- en spelproblemen in het basisonderwijs stellen de leerkracht voortdurend voor nieuwe uitdagingen.

Wat komt aan bod in deze module:

- Wat zijn de basiskennmerken van (ernstige) lees-en spelproblemen?
- Welke info haal je als (klas)leerkracht uit toetsmateriaal ?
- Wat kan je ondernemen binnen de klascontext?
- Wat kan je ondernemen op zorgniveau?
- Welke tools kan je inzetten: methodieken en materialen
- Hoe houd je een leerling gemotiveerd om stappen te zetten?

Opmerking:

Niet-onderwijskundigen (m.u.v. logopedisten) volgen alle 4 de sessies. Waarbij sessie 1&2 een online voortraject zijn rond Aanvankelijk lezen en spellen dat een voorwaarde vormt om te kunnen aansluiten bij sessie 3&4 rond (hardnekkige) lees- en of spelproblemen.

Onderwijskundigen en logopedisten volgen meteen en enkel sessie 3&4 op de campus.

Sessie 3 &4 starten vanuit casussen. **Elke student dient een casus in tegen 3 november 2025.** De opdracht vind je na je inschrijving op Canvas in de cursus "Ontwikkelingsgericht werken: (Hardnekkige) lees- en-of spelproblemen"

Hechten en vechten

(25-26/5K01-15)

Doelgroep	BNB BO kleuter, lager, secundair / ZO kleuter, lager, secundair		
Sessies	2		
Lessuren	5		
Locatie	Karel de Grote Hogeschool, Brusselstraat 45, 2018 Antwerpen Het lesmateriaal van deze les zal onder de vorm van een opname, ingesproken presentatie/filmpje of ander cursusmateriaal ter beschikking worden gesteld enkele weken na het laatste lesmoment.		
Begeleider	Murawski Bert Bert Murawski is praktijk-lector aan KdG met expertise als directeur van scholen in het bubao en bao. Hij neemt de verbinding tussen de praktijk (hoe gebeurt het in de klas) en de theorie (wat zegt de wetenschap) samen op.		
Datum/Data	ma 23/03/2026	18.30 - 21.00 u.	
	ma 30/03/2026	18.30 - 21.00 u.	
Tekst	... naar de elementaire deeltjes van ons sociaal gedrag en hoe te beïnvloeden in een school. We ontwikkelen tot al of niet evenwichtige mensen in nabijheid van andere mensen, dat is onze hechting. Dat is een zekerheid. Niemand ontsnapt hier aan want hechten hoort bij het menszijn, we bezitten allen een eigen hechtingsprofiel dat je gedrag aanstuurt als ouder, partner, vriend, collega... In dit ontwikkelingsproces spelen papa en mama, broers en zussen, leerkrachten en vele anderen een rol. Vanuit een veilige hechtingssituatie wagen we de sprong om onszelf emotioneel te ontwikkelen. Sommigen krijgen geen veilige emotionele uitvalsbasis, hechten wordt vechten, mensen geraken 'hechtingsgestoord', vertonen bindingsangst of verlatingsangst. Anderen hebben een bijzondere situatie om hun leven richting te geven. We denken aan adoptiekinderen, pleegkinderen, (v)ehscheidingskinderen, instellingskinderen, veelouderkinderen enz. Dit merk je aan bijzonder gedrag en/of leerproblemen. De school, de leerkrachten en ondersteuners hebben hier een verantwoordelijke taak. Hoe ziet de leerkracht als hechtingsfiguur eruit, wat kan hij betekenen voor het hechtingsgestoorde kind/jongere?		

Hoe omgaan met breed verlies en verdriet

(25-26/5K01-13)

Doelgroep	BNB BO kleuter, lager, secundair / ZO kleuter, lager, secundair		
Sessies	2		
Lessuren	5		
Locatie	Karel de Grote Hogeschool, Brusselstraat 45, 2018 Antwerpen		
Begeleider	Severeijns An		
	An Severeijns is integratief verliescounselor & integratief psychotherapeut bij Fluistering.		
Datum/Data	di 03/03/2026	18.30 - 21.00 u.	
	di 10/03/2026	18.30 - 21.00 u.	
Tekst	Verlies en verdriet horen onlosmakelijk bij het leven, ook bij dat van kinderen. Het ene verlies kunnen we bevatten. Het andere is zo ondenkbaar dat het een diepe verwonding achterlaat. Verlies is een ruim begrip. Het kan gaan om een overlijden, een scheiding, een verandering van school, pesterijen, ziekte, KOPP, pleegzorg, de komst van een broertje/zusje,.. Hoe ga je als leraar om met brede verlieservaringen? Hoe kan je 'taal' vinden om met kinderen te praten over verlieservaringen? En hoe ga je op een ondersteunende manier aan de slag met de verliestaken? Leren omgaan met verdriet en pijn hoort bij de opvoeding van kinderen. Kinderen ruimte geven om te voelen, om te leren omgaan met hun diverse emoties en betekenisvolle verliezen is werken aan hun veerkracht en draagkracht. Naast achtergrond en (creatieve) methodieken is er ruimte voor vragen en het uitwisselen van ervaringen. Opmerking: Indien een kleine groep studenten voor dit keuzevak kiest, richten we dit online in via afstandsonderwijs.		

Hulpmiddelen die communicatie ondersteunen

(25-26/5K01-09)

Doelgroep BNB BO kleuter, lager, secundair / ZO kleuter, lager, secundair
Sessies 2
Lessuren 5
Locatie ONLINE, @home
 Karel de Grote Hogeschool, Brusselstraat 45, 2018 Antwerpen

Begeleider Piedfort Inge

Inge Piedfort werkt als logopedist bij Modem. Modem is een expertnetwerk dat advies en opleiding geeft over hulpmiddelen die de gesproken, geschreven en digitale communicatie ondersteunen.

Datum/Data do 18/12/2025 18.30 - 21.00 u.
 do 08/01/2026 18.30 - 21.00 u.

Tekst Kinderen en jongeren kunnen op veel verschillende manieren beperkt zijn in hun communicatie: motorische moeilijkheden waardoor het hanteren van een pen niet mogelijk is, leesmoeilijkheden, spellingsmoeilijkheden, niet kunnen spreken, geen computer of smartphone kunnen bedienen of het gebruik ervan niet begrijpen. Al deze moeilijkheden kunnen leiden tot ernstige participatieproblemen. Gelukkig bestaan er heel wat hulpmiddelen en aanpassingen om communicatie toch mogelijk te maken.

Tijdens de 2de sessie op de campus tonen we vele praktische voorbeelden van zo'n hulpmiddelen en aanpassingen. Dit kan gaan over alternatieve bediening van de computer of mobiel toestel over toepassingen die het lezen en schrijven vergemakkelijken, spraakcomputers, apps, hoog- en laagtechnologische oplossingen. De doelgroep is zeer breed en gaat van jonge kinderen met ernstig meervoudige beperkingen over leerlingen in het gewoon lager onderwijs met bijvoorbeeld een motorische beperking tot leerlingen in het secundair onderwijs met bijvoorbeeld leesmoeilijkheden.

Aan de hand van casussen, ga je zelf aan de slag met de hulpmiddelen. Hiervoor bekijk je eerst enkele online leermodules over hulpmiddelen die de gesproken, geschreven en digitale communicatie kunnen ondersteunen.

Opmerking:

Sessie 1 is online zelfstudie waarin je zelfstandig 4 online modules bekijkt die je terug vindt op https://www.youtube.com/playlist?list=PLG-5IMj_VSaCvT4dD5QqGB0F54zjKoXH:

- Wie is Modem en wat doen we?
- Basismodule Ondersteunde Communicatie
- Basismodule Digitale Toegankelijkheid
- Basismodule Lezen en schrijven ondersteunen met ICT-hulpmiddelen

Nadat je deze modules bekeken hebt, kan je zelf al eens snuisteren in de informatie die je vindt op de websites.

De informatie uit deze online basismodules en vanop de websites heb je nodig om tijdens de 2de sessie op de campus aan de slag te kunnen gaan met de casussen en materialen.

Kansen in onderwijs bij verstandelijke beperking

(25-26/5K01-08)

Doelgroep BNB BO kleuter, lager, secundair / ZO kleuter, lager, secundair
Sessies 2
Lessuren 5
Locatie Karel de Grote Hogeschool, Brusselstraat 45, 2018 Antwerpen

Begeleider Verwulgen Tine

Tine Verwulgen werkt als coördinator binnen het leersteuncentrum VOKAN, waar ze inclusief onderwijs mogelijk trachten te maken.

Na 10 jaar ervaring als klasleerkracht en leerkracht onderwijs aan huis in het buitengewoon type 2 onderwijs, heeft ze zich toegelegd op leerlingen met een autisme en/of een ontwikkelingsachterstand binnen de GON werking en zo de overstap naar het gewoon onderwijs gemaakt.

Nu heeft ze binnen het leersteuncentrum een extra oog voor de leerlingen met een IAC-verslag of OV4-verslag.

Datum/Data ma 01/12/2025 18.30 - 21.00 u.
 ma 08/12/2025 18.30 - 21.00 u.

Tekst In dit keuzevak trachten we in te zoomen op de ontwikkelingskansen voor leerlingen met een verstandelijke beperking in onderwijs.

Beeldvorming van deze leerlingen zodat we doelgericht en aansluitend bij hun onderwijsnoden aan de slag kunnen gaan is zeer belangrijk.

Vanuit de verschillende ontwikkelingsdomeinen bekijken we binnen de klascontext (zowel de context buitengewoon als inclusief onderwijs) hoe we de ontwikkeling van deze kinderen/jongeren kunnen ondersteunen en begeleiden.

We zoomen extra in op het ontwikkelingsdomein taal en communicatie.

Nieuwe gezinsvormen en (v)chtscheiding

(25-26/5K01-14)

Doelgroep	BNB BO kleuter, lager, secundair / ZO kleuter, lager, secundair	
Sessies	2	
Lessuren	5	
Locatie	Karel de Grote Hogeschool, Brusselstraat 45, 2018 Antwerpen Het lesmateriaal van deze les zal onder de vorm van een opname, ingesproken presentatie/filmpje of ander cursusmateriaal ter beschikking worden gesteld enkele weken na het laatste lesmoment.	
Begeleider	Murawski Bert Bert Murawski is praktijk-lector aan KdG met expertise als directeur van scholen in het bubao en bao. Hij neemt de verbinding tussen de praktijk (hoe gebeurt het in de klas) en de theorie (wat zegt de wetenschap) samen op.	
Datum/Data	do 12/03/2026	18.30 - 21.00 u.
	do 19/03/2026	18.30 - 21.00 u.
Tekst	We komen ze in elke klas/school tegen, de kinderen/jongeren uit nieuwe gezinsvormen en experimentele vormen van relatie en kindwens: Nieuw samengestelde gezinnen, de co-ouderschap-gezinsituaties, de halebirelaties met kinderen, de éénouderfamilie, het draagmoederschap, medische begeleidde zwangerschappen... Het gezin met biologische vader/moeder is niet meer de eenzalmakende gezinsrealiteit. Deze realiteit wordt juridisch gesetteld maar wat zijn de effecten op de kinderen en jongeren in de klas en wat betekent dit voor de ontmoeting van de leerkracht met de ouders? Spelen we niet genetische roulette met als inzet de ontwikkelingskansen van onze kinderen/jongeren? Welke problemen doen zich voor bij de schoolloopbaan van kinderen uit nieuwe gezinsvormen? Hoe kunnen we in schoolverband ondersteunen? Jongeren binnen een (v)chtscheidingssituatie verdienen in deze onze bijzondere aandacht. Daarom binnen deze module tijd en aandacht voor deze kinderen/jongeren en hoe we als onderwijzers kunnen bemiddelen en ondersteunen in deze bijzondere ontwikkelingssituatie waar loyaliteit en hechting anders moet verlopen.	

Preventief aan de slag rond schoolmoeheid

(25-26/5K01-21)

Doelgroep	BNB BO kleuter, lager, secundair / ZO kleuter, lager, secundair		
Sessies	2		
Lessuren	5		
Locatie	ONLINE, @home		
Begeleider	Marchand Eddy		
	Eddy Marchand heeft ervaring binnen het secundair onderwijs in meerdere functies en als begeleider van relevante projecten in het basis onderwijs.		
Datum/Data	do 26/02/2026	18.30 - 21.00 u.	
	do 05/03/2026	18.30 - 21.00 u.	
Tekst	De sessies starten met een aantal theoretische kaders rond motivatie en empowerment zoals het ABC van motivatie, the circle of courage, the rite journey, youth at risk, ...) om daarna in te gaan op de regelgeving en de sociale kaart rond schooluitval. We toetsen deze kaders af met casussen uit de groep zowel op individueel als schoolbreed niveau. We bekijken uit enkele good practices uit het buitenland rond datagestuurde preventie rond schoolmoeheid. We leggen daarbij de focus op early warning systemen rond schoolmoeheid. We eindigen met een geïntegreerde oefening rond het opzetten van een positieve preventieve schoolcultuur. Sessie 1: - kaders en regelgeving rond schoolmoeheid - inzichten uit onderzoek en literatuur Sessie 2: - behandeling van eigen casussen - behandeling van casussen van studenten - behandeling van vragen - voorstelling van enkele programma's ter preventie van schoolmoeheid Opmerking: Deze lessen zijn online en volg je van thuis uit. Gelieve hierbij je camera aan te zetten.		

Rekenproblemen en rekenstoornissen

(25-26/5K01-10)

Doelgroep	BNB BO lager, secundair / ZO lager, secundair		
Sessies	2		
Lessuren	5		
Locatie	Karel de Grote Hogeschool, Brusselstraat 45, 2018 Antwerpen Het lesmateriaal van deze les zal onder de vorm van een opname, ingesproken presentatie/filmpje of ander cursusmateriaal ter beschikking worden gesteld enkele weken na het laatste lesmoment.		
Begeleider	Peters Lien Lien Peters is professor in de leerstoornissen aan de universiteit Gent. Haar onderzoek focust zich voornamelijk op de cognitieve, neurale en omgevingsfactoren betrokken bij de lees- en rekenontwikkeling van kinderen.		
Datum/Data	di 02/12/2025	18.30 - 21.00 u.	
	di 09/12/2025	18.30 - 21.00 u.	
Tekst	In dit opleidingsonderdeel leer je tijdens de eerste sessie een primaire rekenstoornis en een secundair leerprobleem onderscheiden. Je krijgt ook een dosis theorie over dyscalculie en rekenproblemen mee. Deze theorie vertalen we tijdens de tweede sessie naar praktische handvaten. Daarbij zoomen we in op mogelijke methodieken binnen de remediëring. Met die informatie kan je meteen TAAKgericht aan de slag in de klas en op school.		

Sherborne bewegingspedagogiek

(25-26/5K01-12)

Doelgroep BNB BO kleuter, lager, secundair / ZO kleuter, lager
Sessies 2
Lessuren 6
Locatie Karel de Grote Hogeschool, Brusselstraat 45, 2018 Antwerpen

Begeleider Jaminé Bart

Bart Jaminé is gekwalificeerd cursusleider Sherborne Bewegingspedagogiek. Hij heeft expertise buitengewoon onderwijs en bewegingsopvoeding, en werkte jarenlang als pedagogisch begeleider voor het buitengewoon onderwijs.

Datum/Data di 10/02/2026 18.30 - 21.30 u.
 di 24/02/2026 18.30 - 21.30 u.

Tekst De Sherborne bewegingspedagogiek is een methode waarbij men het kind wil helpen zich goed te voelen in het eigen lichaam waardoor het een groter zelfvertrouwen ontwikkelt. Een sterk bewustzijn van het eigen lichaam en van de ruimte, en de mogelijkheid om relaties aan te gaan met andere personen, zijn basisvereisten om vlot te leren.

Momenteel kent de methode een succesrijke toepassing in de opvoeding van peuters en kleuters, in de begeleiding van kinderen, jongeren en volwassenen met een sensorische, fysische of mentale beperkingen, bij kinderen en jongeren met gedrags-, sociale en emotionele problemen en in gezinsgerichte therapieën.

Bij dit keuzevak maak je kennis met Sherborne waarbij het grootste deel van de cursustijd bestaat uit actieve bewegingsmomenten. Door bewegingsopdrachten en in samenspel met de andere deelnemers geraak je vertrouwd met de methode. Het accent ligt op 'zelf doen' en 'zelf beleven'.

Opmerking:

Aangepaste bewegingskledij is wenselijk.
 Sessies van 3u (i.p.v. 2,5u)

Het boekje "Een kijk op de Sherborne" bewegingspedagogiek, is aanbevolen, maar NIET verplicht om aan te kopen.

SMOG (groep A)

(25-26/5K01-07A)

Doelgroep BNB BO kleuter, lager, secundair / ZO kleuter, lager, secundair
Sessies 2
Lessuren 5
Locatie Karel de Grote Hogeschool, Brusselstraat 45, 2018 Antwerpen

Begeleider Lesgever Heder

De lesgever werkt op de dienst logopedie van Heder, een voorziening voor kinderen, jongeren en volwassenen met een motorische, verstandelijke of meervoudige beperking.

Datum/Data do 04/12/2025 18.30 - 21.00 u.
do 11/12/2025 18.30 - 21.00 u.

Tekst SMOG (Spreken Met Ondersteuning van Gebaren) is een ondersteunende communicatievorm waarbij gelijktijdig gebruik wordt gemaakt van spraak en gebaren.

In de praktijk zien we dat SMOG stimulerend kan werken bij de ontwikkeling van taal en communicatie. Daarnaast heeft het een gunstig effect op de cognitieve en sociaal-emotionele ontwikkeling. SMOG kent toepassingsmogelijkheden voor diverse doelgroepen: personen met een verstandelijke beperking, slechthorendheid en/of ASS-problematiek. De laatste jaren is er ook groeiende aandacht voor het inzetten van SMOG als ondersteuning in een meertalige context.

Elke les bestaat uit een theoretisch en een praktisch gedeelte.

Het eerste theoretische deel behandelt de achtergrond en kenmerken van SMOG.

De tweede les staat in het teken van implementatie en aanbrengen van SMOG-gebaren in de praktijk. De valkuilen en successen van het inschakelen van gebaren worden toegelicht.

Tijdens het praktijkgedeelte wordt telkens een selectie aan SMOG-gebaren aangeleerd en ingeoefend.

Opmerking:

Hou je rooster in de gaten! Afhankelijk van de groep waarin je wordt ingedeeld, heb je les in een ander lokaal met een andere lesgever.

SMOG (groep B)

(25-26/5K01-07B)

Doelgroep BNB BO kleuter, lager, secundair / ZO kleuter, lager, secundair
Sessies 2
Lessuren 5
Locatie Karel de Grote Hogeschool, Brusselstraat 45, 2018 Antwerpen

Begeleider Lesgever Heder

De lesgever werkt op de dienst logopedie van Heder, een voorziening voor kinderen, jongeren en volwassenen met een motorische, verstandelijke of meervoudige beperking.

Datum/Data do 04/12/2025 18.30 - 21.00 u.
do 11/12/2025 18.30 - 21.00 u.

Tekst SMOG (Spreken Met Ondersteuning van Gebaren) is een ondersteunende communicatievorm waarbij gelijktijdig gebruik wordt gemaakt van spraak en gebaren.

In de praktijk zien we dat SMOG stimulerend kan werken bij de ontwikkeling van taal en communicatie. Daarnaast heeft het een gunstig effect op de cognitieve en sociaal-emotionele ontwikkeling. SMOG kent toepassingsmogelijkheden voor diverse doelgroepen: personen met een verstandelijke beperking, slechthorendheid en/of ASS-problematiek. De laatste jaren is er ook groeiende aandacht voor het inzetten van SMOG als ondersteuning in een meertalige context.

Elke les bestaat uit een theoretisch en een praktisch gedeelte.

Het eerste theoretische deel behandelt de achtergrond en kenmerken van SMOG.

De tweede les staat in het teken van implementatie en aanbrengen van SMOG-gebaren in de praktijk. De valkuilen en successen van het inschakelen van gebaren worden toegelicht.

Tijdens het praktijkgedeelte wordt telkens een selectie aan SMOG-gebaren aangeleerd en ingeoeft.

Opmerking:

Hou je rooster in de gaten! Afhankelijk van de groep waarin je wordt ingedeeld, heb je les in een ander lokaal met een andere lesgever.

Spraak- en taalontwikkelingsstoornissen

(25-26/5K01-11)

Doelgroep BNB BO kleuter, lager, secundair / ZO kleuter, lager, secundair
Sessies 2
Lessuren 5
Locatie Karel de Grote Hogeschool, Brusselstraat 45, 2018 Antwerpen

Begeleider Vermeiren Julie
Claessen Elise

Beide lesgeverz zijn werkzaam als logopedisten in het buitengewoon onderwijs type 7, STOS.

Datum/Data do 06/11/2025 18.30 - 21.00 u.
do 13/11/2025 18.30 - 21.00 u.

Tekst Leerlingen met een taalontwikkelingsstoornis vertonen complexe en hardnekkige moeilijkheden op vlak van mondelinge taal. Omdat taal nauw samenhangt met andere ontwikkelingsdomeinen, hebben kinderen en jongeren met een spraak-taalontwikkelingsstoornis vaker ook schoolse moeilijkheden en sociaal-emotionele problemen.

In de eerste sessie bespreken we kort de normale taalontwikkeling bij kinderen om vervolgens dieper in te gaan op taalontwikkelingsstoornissen en de specifieke kenmerken in de verschillende taalontwikkelingsfasen.

Tijdens de tweede sessie laten we jullie via enkele concrete opdrachten ervaren hoe het is om STOS te hebben. We geven ook specifieke maatregelen, tips en aandachtspunten mee voor leerkrachten en ondersteuners om toe te passen in de (klas)praktijk

Opmerking:
Minder relevant voor logopedisten.

Suïcidepreventie bij jongeren

(25-26/5K01-04)

Doelgroep BNB BO lager, secundair / ZO lager, secundair
Sessies 2
Lessuren 5
Locatie ONLINE, @home

Begeleider Holemans Sarah
 Wouters Kaat

Suïcidepreventiewerker van de centra voor Geestelijke gezondheid provincie Antwerpen. Meer info: <https://www.centrageestelijkegezondheidszorg.be/preventie>

Datum/Data do 26/03/2026 18.30 - 21.00 u.
 do 02/04/2026 18.30 - 21.00 u.

Tekst Als je werkt met jongeren is het niet ondenkbaar dat je ook in aanraking komt met kinderen en/of jongeren die aangeven dood te willen of aan zelfmoord te denken.

Tijdens dit keuzevak gaan we dieper in op het thema zelfmoord en hoe je best het gesprek aangaat.

We zoomen in een eerste sessie o.a. in op:

- Wat zijn signalen van kinderen/jongeren die mogelijk aan zelfmoord denken?
- Wat drijft iemand tot zelfmoord?
- Wat zijn kenmerken van iemand die in een suïcidaal proces terecht komt?
- Hoe maak je dit thema bespreekbaar?

In de tweede sessie vervolgen we met o.a. volgende thema's:

- Welke vragen kan je concreet stellen?
- Wat doe je beter niet?
- Hoe kan je context betrekken?
- En hoe maak je afspraken omtrent veiligheid?

We gaan interactief aan de slag door gebruik te maken van videofragmenten, stellingen, we geven voorbeelden uit de praktijk, maken gebruik van gezamenlijke brainstorm, horen jullie ervaringen met het thema, Dus ook jouw specifieke vragen kunnen aan bod komen

Opmerking:

Deze lessen zijn online en volg je van thuis uit. Gelieve hierbij je camera aan te zetten.

Traumasensitief lesgeven

(25-26/5K01-17)

Doelgroep	BNB BO kleuter, lager, secundair / ZO kleuter, lager, secundair		
Sessies	2		
Lessuren	5		
Locatie	ONLINE, @home Het lesmateriaal van deze les zal onder de vorm van een opname, ingesproken presentatie/filmpje of ander cursusmateriaal ter beschikking worden gesteld enkele weken na het laatste lesmoment.		
Begeleider	Kunkels Elke Elke Kunkels is docente in de BNB opleiding. Ze werkt daarnaast deeltijds voor een leersteuncentrum. Binnen het leersteuncentrum is zij aanspreekpunt voor collega's die vragen willen voorleggen rond gedragsproblemen op school, waaronder dus ook vragen rond trauma.		
Datum/Data	do 05/02/2026	18.30 - 21.00 u.	
	do 12/02/2026	18.30 - 21.00 u.	
Tekst	Waar we vroeger bij het horen van het woord 'trauma' vooral dachten aan oorlogsveteranen en vluchtelingen, is het besef gegroeid dat ook hier in België trauma een deel uitmaakt van het leven. De mogelijke impact van deze ingrijpende gebeurtenissen is ontzettend groot, zeker bij kinderen. Dit maakt dat 'leren' niet zo vanzelfsprekend is en vaak zelfs helemaal niet aan de orde is. Als leerkracht of begeleider kan je een grote invloed uitoefenen op deze leerlingen, een impact die zich kan doortrekken op vele vlakken in hun leven. Deze positieve invloed kan zich laten gelden door vaak kleine dingen, door er 'gewoon' te zijn, hen echt te zien. Jammer genoeg is het zo dat deze leerlingen vaak overlevingsmechanismen hebben die deze verbinding niet zo evident maken. Door te leren kijken door een 'traumabril' wordt het gemakkelijker om deze leerlingen te zien voor wie ze zijn, voorbij het gedrag dat ze tonen. Je krijgt inzichten in de gevolgen van trauma en hoe deze een impact hebben op het gedrag en het leven van deze leerlingen. Via enkele handvaten proberen we de zelfregulatie en veerkracht van deze leerlingen te vergroten en bijgevolg hun capaciteit tot leren en (posttraumatisch) groeien. Zo kunnen zowel de leerlingen als wijzelf werken vanuit kracht en niet vanuit onmacht. In de eerste les gaan we in op de theorie rond trauma. Wat is het net, wat zijn de oorzaken en symptomen. In het tweede deel gaan we aan de slag met het model 'traumasensitieve school' en bekijken we meer praktisch wat we dan kunnen betekenen als school. Opmerking: Deze lessen zijn online en volg je van thuis uit. Gelieve hierbij je camera aan te zetten.		

Voorbereidende rekenvaardigheden en aanvankelijk rekenen

(25-26/5K01-01)

Doelgroep	BNB BO kleuter, lager / ZO kleuter, lager
Sessies	2
Lessuren	5
Locatie	Karel de Grote Hogeschool, Brusselstraat 45, 2018 Antwerpen
Begeleider	Hechtermans Sabine

Sabine Hechtermans heeft jarenlange ervaring in het buitengewoon onderwijs (type basisaanbod) waar zij de laatste schooljaren actief aan de slag was als "rekencoach". Als rekencoach specialiseerde ze zich in rekenproblemen en rekenstoornissen en verzorgde ze zowel een klasaanbod als (individuele) remediëring voor leerlingen met ernstige rekenmoeilijkheden.

Sabine is op dit moment (sinds 2015) aan de slag als leerondersteuner waar ze haar specialisatie uitbreidde tot leerproblemen en leerstoornissen (rekenen, spelling, technisch lezen, begrijpend lezen). Sabine is ook als freelance medewerker aan de slag bij Eureka in Leuven.

Datum/Data	ma 03/11/2025	18.30 - 21.00 u.
	ma 17/11/2025	18.30 - 21.00 u.

Tekst De voorbereidende rekenvaardigheden in de kleuterschool doen er ècht toe. We bekijken in deze sessies hoe je kleuters een voorschotbenadering kan geven op het formele rekenonderwijs in het 1ste leerjaar. Daarnaast bekijken we ook wat aanvankelijk rekenen precies is en hoe je hier op een sterk handelende manier mee kan omgaan. We bekijken verschillende methodieken vanuit de leerplannen en eindtermen en oefenen zelfs een aantal methodieken effectief in.

Opmerking:
Herhaling/opfrissing voor bachelors kleuter- of lager onderwijs.

Zorg, via beweging

(25-26/5K01-03)

Doelgroep	BNB BO kleuter, lager / ZO kleuter, lager
Sessies	2
Lessuren	5
Locatie	Karel de Grote Hogeschool, Brusselstraat 45, 2018 Antwerpen
Begeleider	Crabbe Cathy

Cathy Crabbe is docent motorische basisvorming aan de lerarenopleiding lager onderwijs. Ze volgde verschillende extra opleidingen in het kader van psychomotorisch remedial teaching en geeft zelf veel navormingen, o.a. via KdG Academy. Ze vertrekt altijd vanuit de motorische ontwikkeling van kinderen, hoe we hiernaar kunnen kijken en deze kunnen stimuleren. Het verband tussen bewegen en leren staat regelmatig op de voorgrond. Zo is bijvoorbeeld evenwicht een coördinatie erg belangrijk als je wil leren schrijven.

Datum/Data	ma 16/03/2026	18.30 - 21.00 u.
	di 17/03/2026	18.30 - 21.00 u.

Tekst Welk verband bestaat er tussen bewegen en leren? Het brein dat nodig is voor het aanleren van schoolse vaardigheden wordt in het prille begin gestuurd vanuit de motoriek. Denk maar aan een goed ontwikkeld lichaamsbesef en ruimtelijk inzicht om de voorzetsels echt te begrijpen. In dit keuzevak leer je kijken door een motorische bril, spontane observaties maken plaats voor heuse screeningsinstrumenten. We oefenen de observaties aan de hand van hanteerbare criterialijsten. Op die manier kan je individuele maar ook groepsnoden in kaart brengen en opstarten met een handelingsplan voor beweging.

Sessie 1: theoretische inzichten m.b.t.

- De motorische ontwikkeling
- Het vierluik voor bewegen: bewegen in de klas, bewegen op de speelplaats, bewegen op verplaatsing/thuis, bewegen in de les LO
- Observaties en registraties van motoriek
- Opstellen van een beweegplan
- Doorverwijzingen

Sessie 2: praktijk m.b.t.

- Inoefenen observaties en registraties
- Stimuleren en remediëren via bewegingsactiviteiten
- Leren bewegen & bewegend leren: voorbeelden van opdrachten

Opmerking:

Voor KdG EBALO studenten, is dit een verdieping of vervolg op de basislessen Zorg 3
De 2de sessie is een praktijksessie, hiervoor doe je best gemakkelijkste kledij aan.